

Tre Juleaftener.

Af
A. SOLLMAR.

(Fortf.)

Du vil bortjage det Tungvind, der holder din Fader fangen, og opgiver ham selv. Ved du ikke, at den, som vil bortjage Djævelen, selv maa være ren. Lad dig derfor rense, min Barn, med Trængjelsens Løb og Ensomhedens Skarpe Søbe, da skal ogsaa Herrens Raadeføl skinne over dig. — Du vil gerne hjælpe din Fader, — det er et stort og herligt Maal, selv om du skal anvende hele dit Liv derpaa, — men Taalmodighed, Taalmodighed, mit Barn.

Nu har jeg skrevet saa meget til dig og dog ikke noget rigtig. Dit Spørgsmaal, om du skal blive hos din Fader eller søge dig en anden Virkefærd, er jo alt bejaret af det foregaaende. Du maa blive, hvor du er, der er ene din Blads, du kunde slet ikke forsvare, at forlade din Fader, om du end skulde være ti Aar hos ham, uden et eneste Bevis paa, at du er ham nær, uden et kærligt Ord, han er dog din Fader, og du hans Datter, at tjene ham, elske ham og ære ham er din første og helligste Pligt.

Men skal jeg give dig et andet Raad? Du maa arbejde, mit Barn, arbejde! Arbejde bevarer Sjælen frisk, Hjertet sundt, Djet klart og bortjager mørke Tanker. Det er haardt nok at arbejde uden ydre Tvang og indre Tilbøjelighed eller Lyst, men gør det alligevel, tro en gammel Kone, der har gjort mange Erfaringer i denne Verden, og adlyd din moderlige Benindes Raad. Læg et bestemt Schema, om hvorledes du vil inddele din Tid, skriv det paa et Stykke Papir, og hæng det paa Væggen, at du kan se det, og gør dig det til Regel saa vidt muligt at følge det. Skulde der udfra komme noget, som kunde afholde dig borte, hvis du kan gøre nogen en Tjeneste, saa bryd det trofast; men er det din egen Ulyst, Træghed og Sørgmodighed, som vil afholde dig, da vær streng mod dig selv!

Vær Husboldning hos Madam Keuzer, du forstaaer dig slet ikke paa Madlavning, og det er slem, naar en ung Pige ikke kan tænde Kaffet ved Kaffebænk og svider Gaver, fordi Søen skal juble eller tror, at Græsmejer er grøn. Hvorledes kan en saadan Husmoder erhverve sig Respekt og Lydig- heds hos sine undergivne, og hvorledes kan Husboldningen jeres Sparommeligt og ordentligt, naar hun ikke forstaaer det? Du maa ikke se nogen Behovsfuld i disse Ord, du kan ikke gøre for, at du intet kan i den Retning, men lær det, mit Barn, enten du saa har Lyst eller ej. Men tag nu ikke Glædehaandter paa, og blis dig i Koffen, naar Middags- maden omstret er færdig, og vis for at smage, om der er Salt nok i Suppen. Her i Huset bor en Dame, om hvem det hedder sig, hun laver selv Mad, men hun forstaaer intet, og hele hendes Madlavning bestaar i, at hun kommer ned i Koffen, med Gandsker, Røsteforslæde paa og en elegant Kagestue i Haanden, kigger gennem Borgnetten ned i Gryderne og sigter over, at Salaten ikke er færdig en Time før Middagen. Tror du ikke, Tjenestefolkene le bag hendes Kyg? Vær derfor Husboldningen fra Grunden af, mit Barn.

Sig mig saa en Gang: findes der ingen syge i Seewalde, ingen fattige, som du kunde bringe en Skaal Suppe, du selv havde kogt, hvis fattige Reje du kunde ordne, hvis snarvæde Stue du kunde gøre ren? Intet fattigt Barn, der for længe siden skulde have lært at friske og stoppe sine egne Strømper; men Moderen, som skulde lære hende det, ligger i Graven? Er der ingen gammel Kone, som gerne vil læse i Bibelen; men hun kan ikke, fordi hendes Øjne ere svaage, og hun har ikke Raad til at købe sig Brillen? Se, lille Frieda, det er Glædens Rildspræng i Ørkenen. Se dig omkring, gaa til dem, som ere ulykkeligere end du selv, det er et udmærket Middel til at jage Uvillfredsigheden paa Flugt. Jeg beider dig, forsig det, mit Barn!

Saa have I vel ogsaa en Kirke i Seewalde, her prædiker en trofast Præst, og denne Kirke har en Husfru eller et Par Døtre eller maatte begge Dele, gaa hen og besøg dem, og kan du slutte dig til dem, da sig til dem: "Jeg er alene og øde bedrøvet, — optag mig i eders Kreds, og lad mig ikke være nogen fremmed." — Du skal se, du har snart et lært Hjem der, saa at du slet ikke længes efter gamle Moders Dortheas lille Stue.

Dg for en Gang endnu at komme tilbage til din Fader! Alt, hvad du skriver om ham, beviser, at han er meget, meget ulykkelig. Hvorledes du skal vinde hans Hjerte, ved jeg ikke; men det er i hvert Fald din Hovedopgave, og du maa ikke lade noget Middel uforøgt, som jo kunde føre dig til dette Maal. Lad din Fader være Begyndelsen og Enden paa al din Færd og Tanke, — jeg holder mine Hænder og beider Gud give dig megen Visdom, Kærlighed og Trofasthed, lad ogsaa dette være din daglige Bøn.

Jos mig er alt ved det gamle; men jeg haaber, at en Dag skal alt blive nyt. Vilhelm er endnu hjemme, og sig kun, det er Moderkærlighed, naar jeg paaftaar, at han er bedre end sit Kyg og Ord, se, Frieda, ogsaa jeg maa vente.

Hvorledes skulde jeg kunne fortvivle og sørge, efter som mig er Raade vedersoren, og jeg er dog i Sandhed den største af alle Synbere. Dog stille, Gud ved alt, og hans Haand er ikke bleven for kort til at hjælpe os.

Alle sandt, lille Frieda, du har forstaaet mig? Har jeg talt for haardt til dig, — du bør vide, at det er Kærlighed til dig, som har sørt Bønnen for mig. — Jeg havde ikke drømt om, at jeg skulde komme til at skrive saa lange Breve paa mine gamle Dage; Gertrud vil ogsaa gerne have Breve, det gaar hende godt, og saa længes hun mindre derefter. Nu, Barn, Gud befalet, læst Hovedet læst, min lille Frieda.

Din trofaste Moder Dorthea.

XI.

Saa varmt, saa klart og venligt Solen skinner, Den gaar sin lille Vej, Selve om den af Ting Liv og Glæde stænder, Den ved, den ved det ej.

O, se, hvorledes Kilden klar udbæder Og gaar sin lille Vej; Selve om den af Ting rundt omkring forstrøer, Den ved, den ved det ej!

Lad al din Gerning ligne Kilden stille, Uds om kun paa din Vej; Dog heri ligger hver en Gernings Støtte, Selve sender du den ej!

Hvor det dog kan gaa forfælligt i Verden paa samme Tid. Ligesom Mindetsens staa Aarets Fødsels- og Festsdage, og den største af disse er selve den hellige Juleaften. Den Glæde, der knytter sig til den, eller Sorg som er slet paa den, præger sig dybt ind i Hjertene, især den sidste synes at være end mere bitter end ellers en Helligaften. Det er, som om hvert Menneske ubevidst bar Lyften og Glæden hos sig den Dag, — det er en velberettiget Trang, og Dyrskelsen af denne er da ogsaa givet selve Juleaften, da Gud atter aabner Dørene til det evige Paradis; men vi stakks Mennesker bygge os saa gerne jordiske Lustkasteller, og blæser Gud dem om, saa fukke vi straks: "Det er en trist Juleaften!"

Dg hvilke skændende Modfæstninger gives der ikke netop hin Aften.

Fra den høje Domkirke lyde Klokkerne saa høitideligt og kalde paa Mennesker for at staa dem til at træde ind under dens Svælvinger og høre Ordet: "Saa har Gud elsket Verden, at han gav sin Søn, den enbaarne." — Der i Døstien løslaa to om varm Pels, som maatte skal dække et koldt Hjerte, de løslaa og handle og glemme herover den kostelige Julegave, der hidtil forgæves er tilbudt dem. — Her ruller en fornem Udvand paa Strøget, herfra bet den kender ikke den guddommelige Glæde, der stænk den Aften, derfor føre de til Selstab for at glæde og more sig; et halvt forkommet Barn løber efter Bogen for at saa solgt nogle Sprællemænd, men forgæves. Fra Kroens aabne Binduer lyder der raa og højreslet Tale, et helt Selstab unge Mennesker, der ved Kort og Vægerkang ville have sig en fornøjelig Aften. Paa tredie Sal ligger en gammel Kone ensom og forladt; hun holder Hænderne og tænker paa længst forsvundne Juleaftener, og hun længes efter den evige Juleaften, som aldrig faar Ende. Ved Siden af det haarde Leje staa et Kruz med Vand, Binduerne ere tilfrosne, men de kunne dog ikke skjule Hjertens Stjernegans for hende, hun ser Bøstehjælperne, hun ser Himlen aabne sig, og hun hører Englene synge: "Tre være Gud i det høje, Fred paa Jorden, og i Menneskene en Velbehagelighed." Dg Engleangen berer den fattige Kvinde et Sjal hjem, hvor hun smager den evige Julegæde, — i det kolde Kammer ligger hun hænges sig, et jordiske Gylster.

Gulden en Jubel i den store Stue, hvor glæde Børn danse omkring det pyntede Juletræ, medens Forældrenes Blis hviler lærligt paa dem, Børne bugner under Bøgen af de mange Gaver, Hjæne straae, Munden ler, der er Kærlighed og Glæde til Huse.

Nede i Kælderen er der solt, det sidste Stykke Brænde er brændt op, Børnene juble de tynde, forslidne Klæder om sig og sætte sig i en Klunge for bedre at holde Varmen.

"Moder, jeg er sulten!" "Moder, vi fryse!" "Hvorfor saa vi intet Juletræ som andre Børn?" "Moder, jeg kan bede, skal jeg det?"

Saalædes lyder det fra hvert af Børnene, og Moderen tager det sidste Stykke Brød, deler det mellem dem, — men om hendes Mund spiller et bittert Træk. — Da bliver der Støj ved Døren, Børnene springe op, de tro, det er Julegaver til dem, og glemme hurtigt for et Øjeblik deres Nød og Fattigdom, indtil Døren lukkes op, og de vige forfærdede tilbage, — en drukken Fader raver over Dørtærskelen.

Hvor det dog kan gaa forfælligt i Verden paa samme Tid! Hvad tager den kære, enformige Frieda sig til den første Juleaften i Faderhjemmet?

Hun havde arbejdet hele Dagen flittigt og ivrigt ved Tanken om, at hendes Fader den Aften maatte for første Gang vilde se sig lykkelig, — hvem kunde vide det? Alledere for længe siden havde hun indset, at hendes Fader næppe tænkte paa Jule, end mindre paa Julefesten, ja hver Gang hun havde nævnet Jule, saa det ud, som det var ham ubehageligt at høre dette Ord; men gav Faderen ikke sit Barn nogle Gaver til Jule, saa kunde jo Børnene tænke paa Faderen. Hun havde i Forvejen bagt smaa, brune Kager efter Moders Dortheas gamle, prøvede Opkrift: 5 Pund Hvedemel, 5 Pund Sirup, 1 Pund Fedt, fint skaarne Mandler og noget Frugtstift, dette skulde røres godt sammen, til det blev en fast Dej, saa skulde den omhyggeligt tildækkes og staa paa et varmt Sted 14 Dage. Efter at denne Frist var udløbet, opvarmede Madam Keuzer den store Gæroovn, medens Frieda rullede Dejen paa det med Ref bestræde Bord; hun havde nu en Tid sin Glæde i med Knuden at give hvar Kage en forfællig Form og pryde dem med Mandler. Snart laa der firkanterede, aflange og runde Figurer foran hende, Dyr af enhver Art og Planter, som vilde have kostet selv en dygtig Botaniker hovedbrud for at finde Navne til dem, og hun selv var ganske rød og ophebet af Glæde og Jær. Da Kagerne kom smukt brune ud af Ovnen, jublede hun højt og længtes efter, at hendes Fader skulde glæde sig med hende; men han lagde ikke mindste Mærke til hende.

Hun havde ogsaa skaffet sig et lille Grantæ fra Skoven; de røde Gæler og de brune Kager tog sig godt ud mellem de friske, grønne Grene; og saa de mange Vokstys, — det maatte være en Fryd at se dem brænde. Hun var det ind i Dagligstuen og satte det midt paa Bordet, saa hente de hun Stene og Grantviste og byggede en Stald under Træet, en Træpaa blev omdannet til Krybbe, og Josef og Marie knælede tilbedende for Børnene i Krybben.

Smaa Engle higgede glad ind; lidt højere oppe svævede to, hver holdende i den ene Ende af et Stykke Papir, hvorpaa Julebudskabet stod, og den sidste Engel, som fandtes i Friedas Høje, kom til at svæve over den lille Gruppe, viftende en Palmegren. Med røde Midler var her fremstillet noget virkeligt, som Frieda stod tankefuldt overfor. Herken vilde hun om Aftenen føre Faderen, her vilde hun tage Mod til sig og tyske ham, og ved Juletræets Glans kunde det ikke fejle andet, end at hans Hjerte maatte oppvarmes, hans Øje straae. Uden at vide det fødte hun sine Hænder.

"Kære Gud, lad det lykkes," bad det fattige og dog saa rige Barns Mund og Hjerte.

Hun manglede nu kun at lægge Gaverne under Træet; en varm Vest til Madam Keuzer, to Par Strømper og et fint, lille Vandstak i Advaerel til Faderen. — Det tog sig saa nydeligt ud, bestygtet af Grantæet, og nu kunde hun

snart begynde at lænde Lydens, det begynde allerede at blive mørkt. Hun vilde gerne have været i Kirke, — men det næglede hun sig selv; hendes Fader kunde jo muligvis savne hende og saa maatte selv gaa ud, og naar hun da kom hjem, var Huset tomt.

Lys! Der aabnedes han just Døren til sit Værelse; en bange Anelse rystede Frieda, som skyndte sig ud. Der stod virkelig Faderen parat til at gaa ud, han havde allerede lukket Gædøren op.

"Fader!" udbød hun bange; han vendte sig om mod hende, og hun blev forfærdet over hans blege Ansigt, over hele hans underlige Udseende. "Na, Fader, du maa ikke blive for længe borte!" råbte hun affurat sagt, han saa endnu en Gang paa hende og gik ud.

Dette var formeget for det stakels Barn; thi hun vidste, at fra saadanne Vandringer kom han først hjem ud paa Natten. Saa var det altsaa forbi med Juleaften i Dag, saa havde hun arbejdet, sparet, haadet og glædet sig til ingen Nytt. Der stod det smukke Træ, — ingen skulde glæde sig over det, ingen søle sig i Glansen af dets Lys. Frieda græd længe, alt var øde og tomt omkring hende; men naar man er i Ørkenen, længes man efter en Ven, der kan hjælpe en med at bære Dagens Møje og Gæde, der kan give en Vand til at stille Tørsten med. I sit Hjem var Frieda midt i en Ørken; men derfor lærte hun ogsaa at rælle sine Hænder ud efter den levende Gud, og hendes Sjæl tørlede efter ham. Frieda kunde ikke rigtig forstaa ham, men hun troede ham som et Barn, vis paa, at han kun vilde hendes bedste; hans Fred kom over hende, og hun blev ganske stille. Derpaa kaldte hun paa Madam Keuzer og gav hende sin Gave. Saa sad hun længe alene og læste, — de hellige Salmer kunde bedst stille de oprørte Bølger i et Menneskebryst. "I og til gik hun hen til Binduet spørrende: "Hvor er nu Fader? Kommer han dog ikke snart?" Hun bad inderligere for ham, men hun kunde ikke græde mere. Uret slog ti. Nej, i Aften turde hun ikke gaa tidlig i Seng, hun maatte finde hende vaaen, naar han kom hjem, hun kunde jo trænge til et eller andet.

Uret slog elleve. Hun var alene, men sølte sig dog ikke uret, hun tænkte paa tidligere Juleaftener, paa Moder Dorthea, Gertrud og Vilhelm: de vare maatte glædere end hun, men sikkert ikke mere fredfyldte.

Da Kloken var tolv, var det næsten umuligt for den stakels Frieda at holde sig i Værelset, men hun vilde være tro og holde ud, derfor begynde hun at synge:

"Befal du dine Reje Og al din Hjertesorg Til hans trofaste Pleje, Som bor i Himlens Borg. Og, som kan Stormen binde, Du lede Vægen blaa, Han kan og Vejen finde, Hvorpaa din Fod kan gaa."

Hun sang hele Salmen og blev trøstet og glad derved, det var ikke forgæves, hun sang.

Da kom endelig hendes Fader, hun vilde løbe ham i Møde, men opgav det; hun vidste, at han syntes ikke om det. Hun hørte, at han gik ind i sit Værelse, nu kunde hun ikke gøre mere for ham, derfor gik hun til Sengs.

Hadde hendes Juleaften saa været spildt? En Forfatter siger:

"Gud, fra hvem Liv og Frelse kommer, fører ofte sine ad underlige Veje, naar han har udvalgt dem til noget særligt; han vælger sig ogsaa Midler og Redskaber der, hvor vi mindst ane det; Planter, Dyr, ja, Bindene maa gøre Engle- tjeneste for ham, hvor meget mere kan ikke Mennesket, som han har tænkt saa rige Gaver, udføre hans Fredstanker og forklare hans Naam paa Jorden.

Man fortæller om en Fugl i Sydamerika af Gribbe- slægten, den er let at tæmme, foruden at den er sød, afgjort fjende af alle giftige Væser; den jager efter giftige Orme og Insekter og særlig efter hin Slangeled, der fra Begyndelsen lever i Fjendskab med Kvindens Sød. Den er horeten Øjn eller Krampe, og dog tager den Krampen op med store Gnistflammer, hvorefter der findes mange Arter i de varme Lande. Den lille Fugl slager længe om en Slange og bruger sine Vingler som Skjold og Bærn mod den; blyder Slangen træder efter de mange forgæves Forsøg paa at staa en fed Bid, bærer Fuglen ned og bider Slangen i Hovedet, hvorpaa den atter flyver til Vejs, og noget efter da- ler den ned for at se, om den er død. Er Kampen forbi, opsøger den lille Sejrhærrer en båd lrt og fortæller denne. De indfødte ved Mærke i Urten, og paa denne Maade er Opdagelsen af denne uanstelige Plante slet, hvis Blade sult- stændig helbrede for Slangebid. De tykke Bladene sam- men til smaa Kugler, hvorpaa de tage et Udd og tage saa atter de tyggede Blade i Munden, hvorefter Helbredelsen straks indtræder. Planten kalde de Huaso og Fuglen Quiriquinquai."

Din Trofasthed og Naade, O, Fader bedst forstaaer, Hvad stude han og baade De behagelige Naar.

Vejs har du alle Steder, Dig Midler fattes ej, Kun Naade du udfæder, Kun Lys er at din Vej.

Hadde Frieda fulgt sin Fader paa hans Vandring, havde hun kunnet se ind i hans Hjerte, saa havde hun erfa- ret, at hendes enformige, mørke Juleaften var lutter Lys og Bøstignelse.

Fr. v. Ramloff forlod Hjemmet mere syg og oprørt end nogeninde, det var som om aandelige Pinsler havde gjort hans Vege me sigt, som om legemlige Lidelser havde svædet Tryk paa hans Sjæl. Hvem kan udgrunde Væksel- virkningen mellem Legeme, Sjæl og Aand? Bore mest be- gavede, mest lærde Mænd maa, naar de i Sandhed ere vise, betenke, at der gives Ting mellem Himlen og Jorden, som ingen Forstand kan forstaa, ingen Fornuft begræder.

Fr. v. Ramloff var hin ulykkelige Major, som i Dag for 14 Aar siden havde studt Skovrider Mandel paa Jagten. Han havde ikke gjort det med Forsæt, men dog næret mørke, hængerige Tanker mod Skovrideren, fordi han ikke havde villet høre sig for i hans Møje, men maatte hans Stolthed. Dette Fjendskab, Hjult i hans Hjerte, gjorde det den ulykkelige Gerning grusomt for ham. Som pint af onde Mønder

kom han hin Nat ind i Skovriderboligen, hvor det stræffe- lige Billede, som her stod for ham, det isofolde Lig, — gjort saaledes af hans Haand. Dg da Husfruen rejste sig og udtalte den forfærdelige Forbandelse, styrtede han næsten sanseløs ud i Natten. Vort! Vort! var nu den eneste Tanke, han var i Stand til at tænke, men hvorchem?

Han vidste det ikke, han brød sig heller ikke om at vide det, Forbandelsen jagede ham; usladig og flygtig skulde hen fra nu af være paa Jorden. Alligevel drev den ham ube- vidst hjemad; ganske melanist tog han Bilet til sin Garni- sonsby, og ikke saa snart var han kommen til sit Hjem, før en heftig Feber kastede ham paa Sygelejet. Død og Liv kæmpe om ham, indtil Livet tilsidst gik af med Sejren, og det forbigangne forekom den ulykkelige som en ond Drøm. Ved hans Sygelejs sad hans smukke, inderlig el- skede Husfru; fire Drenges, hans Stolthed, og en yndig Da- ter, hans Glæde, bleve ikke trakte af at fortælle ham om deres Oplevelser eller lege for ham. Underinden tog an til sin Bæde, der var omkring ham var Lykke og Glæde, og dog var det sagt til ham, at hverken han, hans Husfru eller Børn nogeninde mere skulde have en lykkelig Time. Dit dette ikke i Opfyldelse, da vor Forbandelsen uden Virkning, og han kunde glemme og være lykkelig.

Da bankede en frøgtet Sygdom paa hans Dør, den kom ikke angst og forlegen ind, men lafste med Uarmhjertig- heds hans Husfru og fire Søner paa Sygelejet. Paa Gædøren fastledes en sort Plakat med Ordet "Kopper," og alle undgik med Rædsel det smittefarlige Hus.

Var det Forbandelsen? Inde i Huset laa fem menneftelige Stifter paa Syge- lejet, man maatte næsten spørge, om det var menneftelige Væser, saa hurtigt var Inde og Stønhed, Kraft og Ung- dom brudt og ødelagt. Men Sufferne og Smertterne hørte snart op, de bleve ganske stille; thi de sov Dødsøvn.

Var det Forbandelsen? Saa greb Vanviddets Mand den stakels Utefælle og Fader. Hvorfor kunde han ikke være død i Stedet for sine søre? Den lille tilbageblivne Frieda tog han sig ikke af, ogsaa hun var jo hjemfalden til Ulykken, ogsaa hende vilde den grusomme Forbandelse naa. Det var ikke Gud, som havde berøvet ham hans Lykke, — han kendte ingen Gud, — nej Forbandelsen, ene og alene Forbandelsen, saaledes troede han, greb med demonisk Magt ind i hans Liv og op- fyldtes indtil sidste Ord.

Efter længere Tids Forløb lagde Vanviddets Bølger sig, han opstirte sig atter som andre Mennesker, selv om han var og blev unberligt, men det kunde man ikke lægge ham til Last. Han gjorde af sin Ejendom i Benge og begav sig paa Rejse. Tom og ødelagt drog han ud, nedbøjet og menneft- ligg kom han hjem. Han gjorde Forsøg paa at finde Fru Randel, han vilde bede hende tage Forbandelsen bort fra sig. I den Anledning sendte han et Brev til sin Ven, Greven, men det kom tilbage med den Underretning, at Greven var død, og Fru Randel var rejst bort, ingen vidste hvor- hen. Den ulykkelige Fr. v. Ramloff bøjede resigneret sit Hoved, altsaa maatte Forbandelsen blive liggende derpaa, og han havde ikke Energi nok til at gøre videre Strid tilfæt efterføge Fru Randel.

Dog endnu sængslede vel ham selv ubevidst hans Datter kom til Livet. I adskillige Aar havde han nu sørt et saadant Liv i Seewalde, at dette i og for sig var nok til at gøre et rafft Menneske tungsinndigt. I sin bedste Alder le- vede han her paa et øde Sted uden OmgangsKreds, uden Arbejde og uden at kende den Gud, der er barmhjertigere end Mennesker, der tilgiver Synd og forvandler Forbandelse til Bøstignelse. — Enhver Bøstignelse med andre Menne- fter undgik han paa sin mørke Maade. Stedets Præst havde aflagt ham gentagne Besøg og forsøgt at nærme sig ham, men forgæves, — intet kunde rive ham ud af hans dumpe Tanker. Han plagede sig selv med uvæsentlige Skyggebilleder, pinte sig med Forsøg paa Soning af sin Synd og glemte herover at tage mod de Løspenge, som ene kunde gøre ham fri.

Den ulykkelige Mand! Han havde nu forlængst vænnet sig til at se sit Liv viet til Forbandelse; ved det ulykkelige Sammentraf af Tabet af sine søre, saa kort efter at For- bandelsen var udtalt, var han bleven overbevist om dennes Opfyldelse og Kraft. Dg da ingen uden han selv kendte Sammenhængen, og han heller ikke talte med nogen herom, kunde Mørket heller ikke opløses; havde nogen aabenbaret ham Sandheden og sagt ham, at Gud og ikke en Kvinde i Brede udtalte Ord styrede hans Skæbne, havde ikke en, men Tusinder bevidnet ham denne Sandhed, — han havde al- ligevel ikke troet den. Dg det var just hans Vanvid.

Nu var hans Datter kommen, han betragtede hende som et Overlam, der skulde bleses til Alverre for at ofres; saa bleve hans Tanker og Forestillinger forvirrede, og han fant ned i mørk Gruben.

I Dag, Juleaften, stormede Rinderne med fornøjet gru- som Magt over ham; havde han end glemt alt andet, den Aften glemte han ikke. Dg straalende ikke Skoven i affurat samme Pragt som hin Aften? Han kunde ikke være inde, han maatte ud.

Hadde det ikke været Aften, havde ikke det straalende Juletræ holdt alle hjemme, kunde nok en eller anden have mødt Fr. v. Ramloff, — han maatte kunne have lagt Mærke til, at der var noget særligt i Vejen med ham. Thi hans Gang var hurtig, hans Øjne rullede vildt, og han gik hen- imod Svær, hvis Brædder bevogtede den sorte Dybde.

"Der klæber Blod ved min Haand! Blod, Blod over- alt! Lad mig dog være i Fred, du sorte Svøgeske! Hvor Svær er stille, nu ikke et Skridt længere, her skal mit sidste Hvilested være; thi jeg er træt. Lad mig nu være i Ro, jeg er bleven forfulgt længe nok."

Men hvorfor tyver den ulykkelige med at udføre sin Bestumning? Der er et lille Ord, som holder ham tilbage og hindrer ham i at styre sig i Svær. Han har for længe siden læst i en Historie, — eller var det en Indskrift paa en Kirkevaadsmur. — Ordene: "Erdene er lang!" han kan ikke faa disse Ord ud af sin Tante, tidt og ofte før have de gjort deres Gerning mod ham, ligesom de i Dag lamme hans Fod. "Erdene er lang," sæt nu der efter dette trofulde Liv kom et endnu længere, som han ikke kunde løse fra, hvorfra det var umuligt at vende tilbage; han kan ikke rigtig fatte det; men han kan heller ikke blive Ordet: "Erd- heden er lang," tvit.

(Fortfætt.)